

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Odbor sociálních služeb a sociální práce

Doporučený postup č. 14/2020

Doporučení pro aplikaci krizového usnesení vlády ČR ohledně zákazu návštěv a zákazu vycházení v sociálních službách a doporučení pro aplikaci krizového usnesení vlády ČR týkající se přerušování poskytování na základě uzavřené smlouvy s uživatelem podle § 91 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Určeno pro: Poskytovatele sociálních služeb, kraje a hl. město Prahu

Datum platnosti: 12. 10. 2020

Datum účinnosti: 13. 10. 2020

Datum aktualizace: 16. 11. 2020 (část Zákaz vycházení)

Vypracoval: Odbor sociálních služeb a sociální práce

Materiál bude průběžně aktualizován a rozšiřován

ÚVOD

Doporučený postup je aplikačním postupem pro usnesení vlády České republiky ze dne 8. října 2020 č. 998, kdy se u zakazují návštěvy u všech poskytovatelů sociálních služeb v zařízení domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem a všem odlehčovacími sociálními službami v pobytové formě. Dále se jedná o aplikační postup pro přijatá usnesení vlády České republiky ze dne 12. 10. 2020 s č. j. OVA 1206/2020, kdy se zakazuje vycházet mimo objekt či areál zařízení domova pro seniory a domova se zvláštním režimem a přijaté usnesení s č. j. OVA 1205/20, kdy se poskytovatelům sociálních služeb umožňuje přerušit poskytování sociálních služeb na základě uzavřené smlouvy s uživatelem podle § 91 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň přerušit poskytování služby v režimu individuálního plánování, a to po dobu trvání nouzového stavu a zároveň se umožňuje poskytovatelům sociálních služeb poskytnout sociální služby v nezbytné míře s cílem zajištění ochrany života a zdraví osob, a to i poskytnutí základních činností, které se neváží na registrovaný druh sociální služby, pokud to personální a materiálně technické zabezpečení poskytovateli dovolí. Materiál vznikl i na základě konzultací se sociálními partnery. Postup se bude průběžně aktualizovat dle připomínek a doplňovat o nejčastější dotazy.

ZÁKAZ NÁVŠTĚV

Zákaz návštěv se týká domovů pro seniory, domovů se zvláštním režimem a odlehčovacími službami v pobytové formě. U ostatních zařízeních se postupuje dle aktuální epidemiologické situace dle pokynů místně příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví (pokyny KHS samozřejmě platí i pro tří výše zmíněné sociální služby). Na základě výjimky návštěvy mohou probíhat u nezletilých uživatelů sociálních služeb, uživatelů sociálních služeb s omezenou svéprávností, u uživatelů sociálních služeb se zdravotním postižením, u uživatelů, kde to vyžaduje jejich psychický stav či sociální situace a u uživatelů sociálních služeb v terminálním stádiu nevyléčitelného onemocnění. Poskytovatel nebo zřizovatel by měl prokazatelně o těchto výjimkách informovat veřejnost (osoby blízké). Např. informací na webových stránkách. Výjimku z důvodu psychického stavu a sociální situace posuzuje s klientem sociální pracovník ve spolupráci s dalšími pracovníky zařízení, nebo praktický lékař, případně nasmlouvaný psychiatr a psycholog. Výjimku potvrzuje ředitel, nebo jím určená osoba.

Režim návštěv probíhá dle doporučeného postupu č. 12. https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/DP_+12_2020_organizace_poskytovani_dle_stupnu_pohotovosti_v_obl_ochr_ver_zdr_v1.0.pdf/.

Shrnutí výše zmíněného postupu:

- Návštěvy jsou povoleny v počtu nejvýše dvou osob u jednoho uživatele ve stejný čas,
 - o Výjimky jsou možné pouze v odůvodněných případech, např. když navštěvující osoba potřebuje podporu a doprovod
- U návštěv jsou měřeny teploty (nevpuštění – 37,5 °C a více),
- Každá osoba navštěvující uživatele je dotazována na symptomy onemocnění COVID-19, např. formou dotazníku, podepisuje čestné prohlášení,
- Pokud je to možné, návštěvy probíhají ve venkovních prostorách zařízení (zahrada, společná terasa apod.), v jednolůžkových pokojích anebo v místnosti vyčleněné pro tento účel
- Poskytovatel provádí sledování zdravotního stavu všech osob v zařízení, tj. klientů, zaměstnanců, návštěv a dalších vstupujících osob
- Doporučujeme zavést rezervační systém
- Počet cizích osob v zařízení je nutné koordinovat dle počtu příchozích osob a způsobem odpovídajícím prostorám, kde ke kontaktu dochází,
- Koordinace návštěv musí být organizována tak, aby nedocházelo k velké koncentraci cizích osob.
- V částech budovy nebo pokojích, které jsou v karanténě (suspektní klienti, klienti s potvrzenou nákazou) nejsou návštěvy možné (kromě výjimek).
- Návštěvy musí mít roušku a při vstupu do budovy a odchodu z budovy si budou dezinfikovat ruce. Pokud to lze, je nejvhodnější předat návštěvě jednorázovou při vchodu a nezaplatňovat, pokud poskytovatel trvá na ochraně úst ze svých zásob.
- Návštěvy na dvoulůžkovém a vícelůžkovém pokoji by měly být zajištěny paravánem nebo jinou překážkou, tak aby byla oddělena od lůžek ostatních klientů.
- Je zajištěné dodržování odstupů min. 2 metry mezi různými osobami s výjimkou rodinných příslušníků, resp. návštěvy. Kontakt mezi uživatelem lůžkového

zařízení a návštěvou na kratší vzdálenost je možný jen v odůvodněných případech a doporučuje se co nejkratší dobu.

- Po každé návštěvě musí být provedena dezinfekce ploch, kterých se dotýkají ruce prostředkem s virucidním účinkem.
- Po každé návštěvě (případně i v jejím průběhu) je nutné větrání dané místnosti či pokoje.
- Pokud má zařízení k dispozici jednorázové návštěvnické pláště a návleky na obuv, doporučujeme je poskytnout návštěvám. O průběhu návštěv je vhodné informovat na webových stránkách dané sociální služby.
- Pravidla je vhodné také vyvěsit přímo u vstupu (na vstupních dveřích, na recepci apod.)

ZÁKAZ VYCHÁZENÍ

Zákaz vycházení platí pro uživatele domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem. Zákaz vycházení se netýká zaměstnanců a současně situací, kdy je nutné, aby uživatel navštívil lékaře či zdravotnické zařízení, účastnil se jednání soudů či dalších institucí veřejné správy, kde je vyžadována účast osoby, na základě jiných právních předpisů. Zákaz vycházení se také netýká situací, kdy by tímto opatřením mělo dojít k závažnému ohrožení života a zdraví uživatelů sociálních služeb, což naplňuje i ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 240/2000 Sb., krizového zákona, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se zejména o situace, kdy psychický a zdravotní stav vyžaduje pravidelné vycházky nebo kdyby došlo tímto opatřením k závažné zdravotní újmě uživatele. V praxi to mohou být např. vycházky do přírody z důvodu úzkostných stavů klienta nebo návštěva u svých blízkých z důvodu pocitů izolace v zařízení sociálních služeb. Výjimku z důvodu psychického stavu a zdravotní stavu posuzuje s uživatelem praktický lékař, nebo nasmlouvaný psychiatr a psycholog, a to ve spolupráci se sociálním pracovníkem a dalšími zaměstnanci. Udělení výjimky potvrzuje ředitel nebo jím pověřená osoba.

Zákaz vycházení se nevztahuje na areál zařízení (zahrada, dvůr, atd...).

OMEZENÍ POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB DLE SMLOUVY A REŽIMU INDIVIDUÁLNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Toto vládní usnesení neznamená v žádném případě plošné uzavření jakékoli sociální služby. Naopak dává možnost větší flexibility reakce na potřeby uživatelů tak, aby se klient nedostal do ohrožení života a zdraví. Zároveň dává možnost poskytovateli na základě svého nedostatečného personálního zajištění omezit svoji nabídku tak, aby satureoval klientovi základní potřeby, samozřejmě za podmínky, že nedojde k ohrožení jeho života a zdraví. Zároveň toto usnesení ale dává možnost poskytovateli poskytnout základní činnosti (dle § 35 ZSS), které běžně nespádají pod registrovaný druh služby, a to i osobě, která nespadá do jeho cílové skupiny. Veškeré tyto aktivity jsou částečné v zaznamenané dokumentaci klienta. Nemusí se jednat o "dlouhá slohová cvičení. Nemusí být reflektovány ve smlouvě se všemi náležitostmi dle ZSS a ani v plánu klienta.

K omezení poskytování sociální služby a k zastavení individuálního plánování přistoupí poskytovatel v případě nedostatečného personálního zajištění. Přesto i v tomto omezení je nutné udržovat individuální přístup a plánování udržovat na bazální úrovni a tím minimalizovat to, aby se poskytování sociálních služeb stalo masovou obslužnou činností. A právě v situaci, kdy je riziko střídání personálu, příchod dalších "mimořádných" pracovníků, riziko sociální izolace, tak je zcela nezbytné člověka znát a chápat jeho reakce, ale i důvody strachu, obav v kontextu toho, co jsme o klientovi věděli před přijetím do služby a jak jsme ho poznali v průběhu poskytování sociální služby. Do sociálních služeb jsou přijímáni lidé, protože jsou zranitelní, křehcí, neumí si pomoci sami a situaci, v které se nacházejí, potřebují pomoc a podporu další osoby. Je proto s respektem a individualitou jejich osoby k nim takto přistupovat a individuální přístup, i když v současné době, přizpůsobený aktuální podmínkám náročné situace nouzového stavu, může právě přispět k tomu, že klienti a následně i zaměstnanci služeb budou situaci moci zvládnout lépe.

V shrnutí, cílem těchto opatření je:

- minimalizuje zdravotní a sociální rizika uživatelů služeb v souvislosti s probíhající epidemií,

- zabezpečí základní stabilizaci uživatelů služeb, jejich bezpečí a saturaci základních životních potřeb
- podpoří uživatele služeb v informovanosti, pochopení a respektování nařízených proti epidemiologických opatření,
- podpoří preventivní působení na ohrožené cílové skupiny i mimo uživatele služeb poskytovatele
- umožňuje poskytovatelům služeb provádět úkony nad rámec běžných činností v rozsahu základních činností konkrétního druhu sociální služby dle zákona a s tím spjaté i fakultativní činnosti (zabezpečení potravin a donáška stravování, pomoc při zajištění dalších základních životních potřeb),
- umožňuje pomoc při zajištění základních životních potřeb i osobám mimo registrovanou cílovou skupinu poskytovatele (zabezpečení potravin a donáška stravování, pomoc při zajištění dalších základních životních potřeb)
- umožňuje poskytovatelům služeb mimořádně využívat jiných forem (než registrovanou) poskytování služeb a poskytovat bez problémů i distanční formou,
- zajišťuje bezpečnost pracovníků a pracovníc sociálních služeb při výkonu jejich povolání.